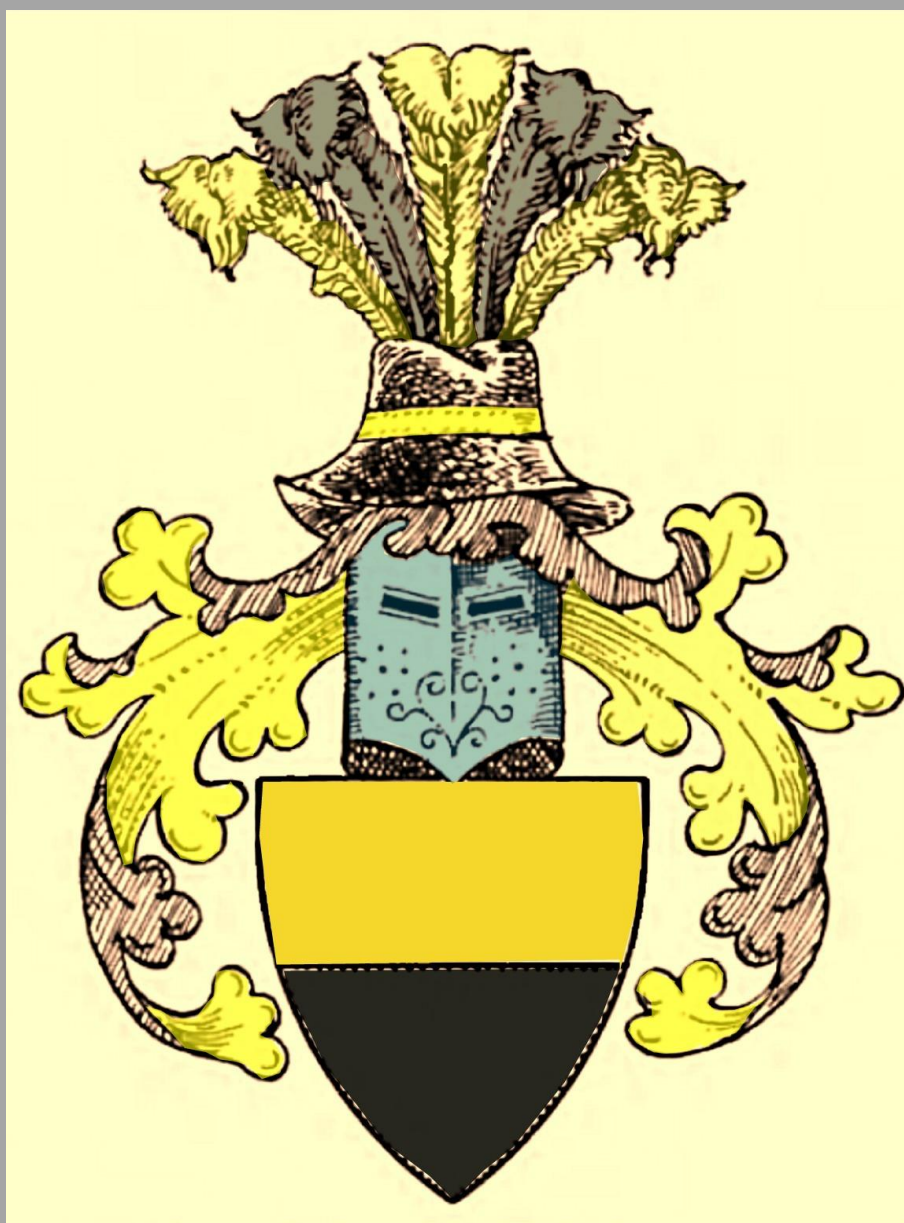

Šanourové ze Šanova

Starý vladycký a šlechtický rod, který se nazýval podle vesnice Šanov západně od Rakovníka. Prvně se tento rod připomíná v r. 1275, kdy **Bohuslav** z Trnovan usadil se v Šanově a postavil tu tvrz.

erb Šanovců Vikhartů

Šanovská tvrz

Dnešní poloha bývalé tvrze je zarostlá. Tvrz byla podle zápisů v zemských deskách za husitských válek vypálena. Znova byla obnovena v r. 1451 za Jana z Nedvídky a dokončil ji v r. 1542 Václav Dlask, který ji připojil k Petrovskému panství. Dlask sídlil na zámku v Petrovicích, šanovská tvrz zůstala opuštěná, pozvolna chátrala a pustla, až se rozvalila. Kámen z ní si rozebrali poddaní a po r. 1555 již není připomínána v žádných písemnostech.

Dnešní pozemek „Hradiště“ - bývalé šanovské tvrze.

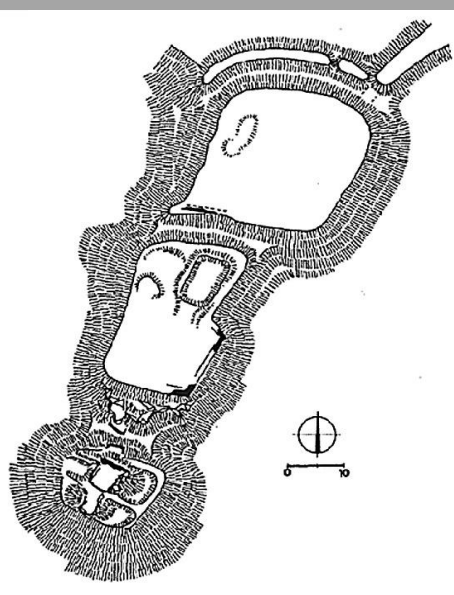
Bohuslav měl dva syny – Petra a Kunráda. Kunrád měl syny Bohunka, Jaroslava, Petra a Budivoje. Kunrád žil ještě v r. 1325, kdy mu král Jan Lucemburský daroval Příčskou horu. Jaroslav, Petr a Budivoj žili od r. 1363 v Šanově, podle nich byl Šanov rozdělen mezi několik vladyckých rodů. Vedle nich se také připomíná Oldřich ze Šanova, jež † 1393 a od něho pocházejí pozdější Šanovci ze Šanova. **Zde začínají nejstarší dochované informace o rodu Šanovců .**

Bohuněk postavil kolem r. 1360 nad Bílencem, (dnes ves u Petrohradu), hrad **Šprymberk**.

ŠPRYMBERK

Východně od Bílenec nedaleko silnice Pražské jest Vlčí hora, lesem zarostlá a jsouc oborou, plotem hrazená. Na výběžku, táhnoucím se od východu k západu, jest hradiště, jež je příkopem od ostatní výšiny odděleno. Zde stával hrad Šprymberk, z něhož však nezbylo nic než něco kopečkův a jam. Neb když se stavěla dotčená silnice, dobyli tu kamení, co mohli; při tom přišli na hrubé zdi a staré sklepy. Zakladatelé dali hradu jméno Springenberg, jež si Čechové svému způsobu mluvení připodobnili. Zakladatelem byl nějaký potomek **Bohuslava ze Šanova** († 1296). Potomek jeho **Bohuněk** ze Šprymberka sídlil již na hradě, ještě l. 1363. Synové jeho byli **Litolt, Zaviš, Jindřich a Petr**. Litolt, oddav se stavu duchovnímu, obdržel l. 1365 od papeže přípořád na obrok duchovní, stal se l. 1367 farářem v Kosově Hoře, ale zemřel, jak se zdá, již před r. 1381. Všichni čtyři byli l. 1370 patrony kostela v Bílencích. Z neznámé příčiny podávali tu l. 1378 jen Litolt a Kunka, vdova po Bohunkovi, která měla věno zapsané na témž zboží. Táž Kunka a mladší tři bratři spolčili se l. 1381 zbožím svým hradem Šprymberkem se dvorem, Bílenci vsí a statkem svým v Šanově. V příčině toho statku měli pak při s farářem Šanovským a prohravše byli donuceni mu pustiti lán role s lukami a zahradou beze všech platův. Zaviš držel pak Bukov a plat v Bílencích; zemřel před r. 1395 zůstaviv vdovu Keruš a sirotky, jichž poručníky byli Jindřich a Petr, kteří byli do r. 1405 nedílnými pány na Šprymberce. L. 1399 obdařili kostel platem na záduší Bohunkovo a Kunky, manželky jeho. Brzy po r. 1405 zemřel i Petr a zůstal Jindřich sám pánem na Šprymberce, podávaje l. 1408 do Bílenec. Žil ještě l. 1413, čině odpor tomu, když Jan z Bukova (tuším Závišův syn) prodal statek svůj v Bukově a Bílencích. I on zemřel l. 1415 a Anna, vdova po něm, zapsala pak věno své svým dětem, totiž Jindřichovi a Bohunkovi, synům, a Kunce, dceři. Synové dostali l. 1420 od krále Zikmunda zápis na vsi Liběšovice, Vrbici a Dětaň, ale nedosáhli jich. Bohuněk, odděliv se od bratra, byl l. 1425 pánem na Štědrém Hrádku. Kunka uvázala se podle zápisu matčina, k čemuž Jindřich, bratr její, činil odpor, ale odporu nedostál. Snad se to stalo proto, že byl nějaký čas ve vězení na Rabštejně (bezpochyby v l. 1440–1452). Vězení to bylo mu i škodlivé strany toho, že mu odloučení poddaní. L. 1458 ještě žil, ale zemřel nedlouho potom, zapsav díl svůj dědičný pěti vladykám. Kunka a ti, kteří poddané odloudili, prodali své právo Jencovi mladšímu z Janovic, takže tento se přel s dotčenými pěti, ale přece obdržel na soudě zemském přísudek. Právo pak odúmrtí, jež náleželo králi, přešlo na Jana z Doupova, ale když mu l. 1463 odhááno, stálo jen za 70 kop. Hrad, byv připojen od Jence k panství Petršpurskému, byl pust l. 1483 a jen jméno jeho udržel l. 1555 les Šprymberk.

(A. Sedláček)

R. 1394 seděli na Šanově Jan Suchomel, Jan Kumpanec s bratrem Alešem a Kateřina, vdova po Oldřichovi. Ten zemřel r. 1393 a jeho synové se psali ze Šanova. Drželi tu drobné statky. Štít měli polovičatý, svrchu zlatý a ze spodu černý a za klenot 5 pštrosých per na klobouce. Vikhart byl pro vzpouru odsouzen ke ztátě statků, ale král Václav IV. mu r. 1410 udělil milost. Jeho bratr Jan byl ve službách Burjana z Gutštejna a psal se ze Šanova. Oba pak drželi tvrz Kalec.

Šanovcové se v první polovině 15. století pak dělí na dvě větve

I.

První, která se vystěhovala do severovýchodních Čech, získává prostřednictvím **Aleše Šanovského** Lomnici nad Popelkou a v dalších generacích pak Hostinné, Návarov a Lánov a další usedlosti. Posledním členem této větve byl Petr Šanovec, který je připomínán ještě v roce 1579.

II.

Druhá větev, **Vikhartové** ze Šanova, se usazují na Plzeňsku. Této větvi postupně náleží drobné statky Kalec u hradu Rabštejn, Skupeč, Hořenice u Kadaně, na Příbramsku Skuhrov a Smolotely a další. Nejznámější z této větve byl Jindřich, který r. 1601 kupuje hrad Nižbor, který barokně přestavěl. Stal se komorníkem na dvoře Rudolfa II. a hejtmanem Pražského hradu. Byl ženatý s Ludmilou Voděradskou, rozenou z Hrušova, ale z tohoto manželství nevzešel žádný mužský potomek.

Šanovcové z této rozsáhlé větve vymírají poslední členkou rodu Dorotou v polovině 17. Století.

Tyto větve Šanovců podrobně popisuje Ottův slovník naučný

Šanovec z Š a n o v a, příjmení staročeské rodiny vladycké, která se nazývala po Šanovu u Rakovníka a kvetla ve dvou pošlostech. A. A l e š z Š. vyženil ok. r. 1437 Lomnici u Jičína a žil ještě r. 1462. Jiný A l e š koupil r. 1474 Hostinný a Navarov s Lánovem, prodal r. 1489 Navarov a zemřel před r. 1494 zůstaviv syny V á c l a v a a J a n a, kteří ujali r. 1499 Hostinný a r. 1507 se rozdělili. V l. 1512—18 prodali Hostinný. Onen koupil r. 1532 Velké Obruby, které držel r. 1542 syn jeho P e t r, jenž žil ještě r. 1579. Obruby pak r. 1585 prodány k ruce Lidmily, dcery. O t í k z Š. (1437) držel do r. 1447 Chříč a byl r. 1449 hejtmanem na Postoloprtech. J i n d ř i c h (1468) obdržel r. 1474 od Pražanův Chvatěruby. Z d e n ě k byl r. 1503 hejtmanem na Kolíně. —

B. V i k h a r t o v é z Š. oblíbili si příjmení po křestném jménu předkovu. V i k h a r t byl do r. 1451 ve službách kníž. Saského. J a n V., bratr jeho, osedlý byl r. 1454 na Plzeňsku, držel r. 1476 Jeřeň. Na Kalči u Rabšteina seděli r. 1480 V i k h a r t, r. 1535—58 V i k t o r y n, r. 1571 S a m u e l a pak J á c h y m (†1599). Skrze Barboru, dceru Jáchymovu a vdanou Údreckou, dostal se Kaleč do rodiny Údreckých. Jeřeň držel J i ř í k (1510), jenž koupil Skupeč. Synové jeho byli J a n (1538, †1558 na Skupči), A l e š (1538 atd. na Jeřni) a J e t ř i c h (1538). Janovi synové byli J a n B e d ř i c h, P e t r P a v e l a D a v i d (†1600), kteří pustili r. 1589 sestře své Anně, vd. Myškové, statek

Skupeč. David měl syna D a v i d a. Všichni, jak se zdá, zemřeli bez muž. dědicův. Aleš zemřel před r. 1585. Synové jeho B e d ř i c h, A d a m, J a n, J á c h y m a J i ř í k prodali r. 1585 Jeřeň. Jiřík zakoupil se pak v Panošim Újezdě (žil 1614) a Jáchym v Kralupech. Jan držel Hořenice a zemřel po r. 1605. Syn jeho Jetřich r. 1596 od císaře legitimován. Hořenice drželi pak K r i š t o f a J á c h y m, bratři (snad synové Janovi), prodali r. 1612 Novou Ves a zemřeli bez potomstva. Š i m o n, snad bratr Viktorina Kaleckého, koupil r. 1535 Běleč, r. 1538 pustou ves Skuhrov a r. 1543 Smolotely. Tyto měli po něm r. 1564 Z d e n ě k, Š e b e s t i á n a A d a m, bratři, a poslední dva je ujali. Adam (†ok. 1581) zůstavil z manž. Alžběty z Drachova dceru a syny

Š i m o n a a J i n d ř i c h a K u n r á t a, kteří zavrhlí se strýcem příjmení Vikhart a psali se Šanovci. Sebestián přikoupiv r. 1585 Smolotelky a díl smolotelský strýcův svých odprodal r. 1593 Vinařice a zemřel nedlouho potom nemaje muž. dědicův. Jindřich opatroval bratra Simona na rozumu nedostatečného (†1607), prodal ves Kdýčinu nad Kytínem a koupil r. 1602 Nižburk. U císaře Rudolfa II. byl komorníkem a hejtmanem hradu Praž., ale zadlužil se tak, že mu r. 1613 Nižburk prodán. Zemřel v ty časy. Z manž. své Lidmily Voděradské z Hrušova, jež měla Dobřeň a Kbel, neměl muž. dědicův. Po Šebestianovi zůstala vdova Zuzana Řepická ze Sudoměře, jež prodala r. 1605 Smolotely. Za to koupila r. 1608 Hradiště n. V., kteréž zůstavila dceři Kateřině, vdané Vratislavové z Mitrovic a ta je r. 1612 prodala. Poslední toho rodu byla Dorota, jež r. 1645 dům v Miroticích prodala. Sčk.

Výskyt Šanovců po Čechách

Větev Aleše Šanovce

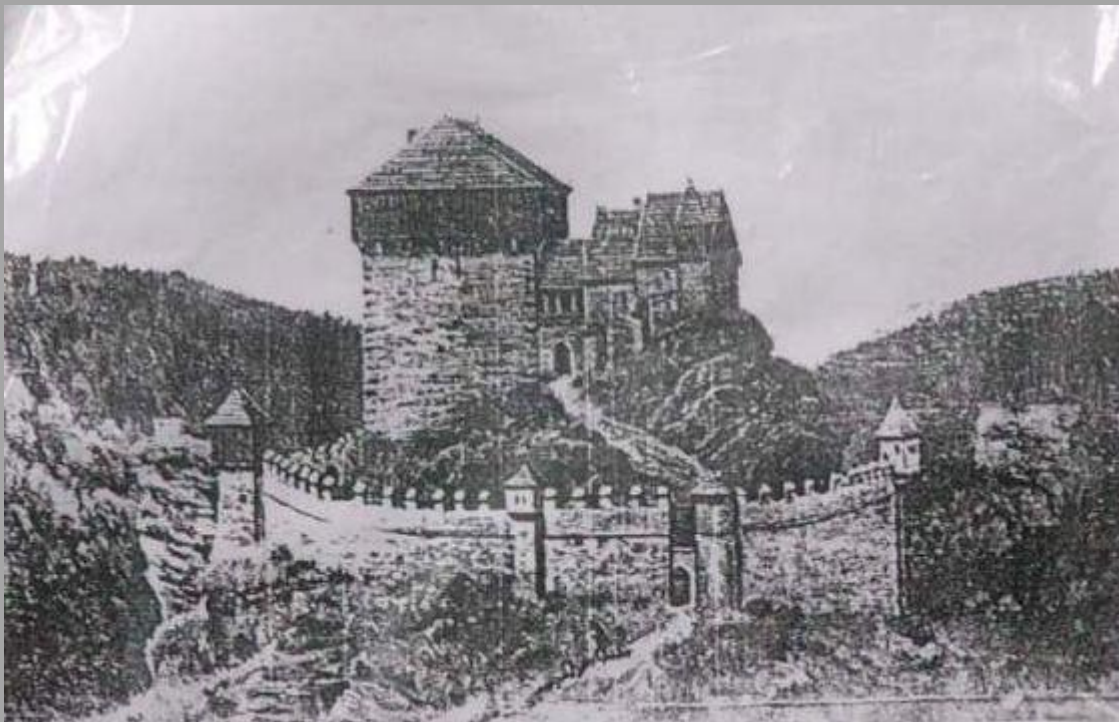
Lomnice nad Popelkou

Dnešní podoba zámku v Lomnici n. Popelkou

První písemná zpráva o Lomnici nad Popelkou je z r. 1308, kdy ji držel Albert z Valdštejna. Před r. 1397 se Lomnice dostala do držení Košíků z Rožďalovic a Lomnice, z nichž Jan Košík se zde připomíná v l. 1397 – 1422. Protože patřil k odpůrcům krále Václava IV., dobyl Lomnici králův hejtman Hynek Jablonský v r. 1417, ale nakonec byla Janu Košíkovi udělena milost. Při dobývání Lomnice se poprvé uvádí zdejší tvrz. **Z dalších majitelů se r. 1462 připomíná Aleš ze Šanova. Aleš měl za manželku Škonku, která po vymření všech spoludědiců dědila Lomnici a † 1475. Pohřbena je v Hostinném.** R. 1482 vlastní Lomnici Jan z Černína. Tenkrát tvořily lomnické zboží tvrz, dvůr a městečko Lomnice a deset vsí. Po Vilémově smrti r. 1557 přikoupil jeho syn Václav ještě další dvě vesnice a v l. 1566 – 1567 přestavěl starou tvrz na zámek. Obraz této renesanční stavby byl zachycen v jednom ze dvou lomnických kancionálů z let 1578 a 1583. Dochoval se také popis zámku v lomnickém urbáři z r. 1667. Podle něho byl zámek kamenný, měl kruhový půdorys, byl chráněn dvojí hradební zdí a příkopem. Před první branou s věží byl padací most, po němž se vcházelo do přízemí zámku. V prvním poschodí, kam vedlo trojí schodiště, byly obytné místnosti, dva sály, kaple a kancelář. Na půdě byly čtyři obilní komory, pod zámkem tři sklepy na led. Krytina zámku byla šindelová. Uprostřed malého nádvoří stála kašna, z níž se voda odváděla do zámeckého rybníčku s trojími sádkami. Kolem zámku byla zahrada. Tak vypadal budova po požáru, který postihl městečko i zámek r. 1590.

Navárov v Jizerských horách

Počátky hradu Návarova lze klást nejspíše do první poloviny 14. století, možná již do konce století předcházejícího. Stejně nejistá jako doba vzniku hradu je i osoba jeho zakladatele. Jméno Návarov se sice objevuje v r. 1365 jako přezdívká Heřmana z Heřmanic, ale teprve k r. 1380 se dovídáme, že hrad patřil Jindřichu z Valdštejna. V době husitské zůstal věrný katolické víře, avšak ve válečných časech utrpěl hodně škod, zadlužil se a Návarov ztratil. Válečné nebezpečí tím na dlouhou dobu pro Návarov skončilo, nastalo však půlstoletí neustálých změn držitelů panství. Ačkoliv Jan Zajíc z Házmburka prodal v r. 1474 Návarov **Alšovi ze Šanova**, došlo k dlouhým sporům mezi novým majitelem a Heimanem Krušinou z Lichtenburka, který hrad držel ještě v r. 1488. Teprve o rok později byl jeho majitelem pán z Tanfeldu, jenž prodal hrad v r. 1492 Hanušovi z Elsnic.

Hostinné (městečko u Trutnova)

Hostinné leží 15 km západně od Trutnova. Město bylo založeno v období kolonizace zdejšího kraje za vlády českého krále Přemysla Otakara II. a první zmínka o něm pochází z roku 1270. Opevněno bylo hradbou slezského typu a vodním příkopem. Postupně patřilo pánům z Turgova, Krušinům z Lichtenburka, Valdštejnům, Lamboyům, Morzinům, Šlikům a Deymům ze Stříteže. **V r.1474 koupil tvrz Aleš Šanovec a se svými syny zde byl do r.1519.** Po nich zde nastoupil Jan z Vartenberka. Původní tvrz se nedochovala, na jejím místě byl postaven v 1. polovině 16. století zámek.

Lánov (ves u Vrchlabí)

Dnes dlouhá obec podél Malého Labe vzniklá spojením Horního Lánova, doloženého r. 1519, s Prostředním Lánovem připomínaným r. 1654. **V r.1474 ho koupil tvrz Aleš Šanovec.** Aleš zemřel v r. 1494. Měl syny **Václava a Jana**, kteří se v r. 1499 ujali Hostinného a v r. 1507 se o něj rozdělili. V r. 1512 Hostinné prodali. Další syn Aleše **Petr** pak koupil tvrz Obruby.

Do této větve **Aleše Šanovce ze Šanova** patřil také jeho potomek z pozdější doby, který měl stejné jméno Aleš. V Česko-moravské kronice, str. 362-3 se píše : „ Stoupenci Jednoty bratrské v stavu panském a rytířském“ v r. 1575 : **Aleš Šanovec ze Šanova**

Obruby (ves u Mladé Boleslavi)

První písemná zmínka o obci Obruby pochází z roku 1408. Obec Obruby jinak také Velké Obruby leží 6 km jihovýchodně od Kněžmostu. Počátky středověkého a tedy i Slovanského osídlení na území obce lze zařadit do 14. Století, kdy v lokalitě dnešních Obrub byla tvrz či zemanský dvorec, která měla stávat ještě na počátku 17. Století v místech budovy školy. Z konce 14. a počátkem 15. století jsou již doloženy konkrétní osoby tohoto panství. Tvrz ve své historii několikrát změnila rodové majitele. Prvotní majitelé, kterými byli vladykové z Obrub byli v roce 1530 vystřídáni pány ze Sloupna. **Tito páni prodali ves s tvrzí pánům ze Šanova.** Tvrz s dvorem poplužním koupil v r. 1532 Václav Čečelický ze Šanova a po něm držel Obruby **Petr Šanovec.** Ten pojal za manželku Annu z Ryzemburka, které r.1557 věnoval tvrz, dvůr poplužní a ves. Zemřel r. 1583, zůstala po něm nezletilá dcera Lidmila, která r. 1585 tvrz Obruby s příslušenstvím prodala Vilémovi Odkolkovi z Újezdce za 3250 kop gr. českých a v desky zemské vložila. **Šanovci zde žili 45 let.**

Chříč (ves u Kralovic)

Ves Chříč se v pramenech objevuje poprvé v r. 1318, kdy náležela Buškovi z Krašova. **Otík ze Šanova** koupil Chříč v r. 1437, měl manželku Annu , r. 1447 Chříč prodal Sezemovi z Malšína za 170 kop grošů.

Otík ze Šanova žil pak v l. 1449 v Postoloprtech, kde byl hejtmanem a od r. 1459 bydlel se synem **Jindřichem** v Rakovníku. Král Jiří z Poděbrad obnovil Jindřichovi ze Šanova list na Příčskou horu z r. 1325.

Postoloprty

Postoloprty vznikly při bývalém benediktinském mužském klášteře Porta Apostolorum. Odtud pozdější název města. Ves je poprvé doložena v r. 1125. Za vlády Jiřího z Poděbrad se ves dostala do vlastnictví rodu z Veitmile a Šebestián z Veitmile zde r. 1514 postavil tvrz. Na místě tvrze byl vystaven r. 1611 zámek.

Chvatěruby (ves u Kralup n. Vltavou)

Syn Otíka Šanovce — **Jindřich Šanovec** pak obdržel r. 1474 od Pražanů tvrz **Chvatěruby**. Tvrz, později hrad, postavena byla ve 12. století na posledním severním skalním výběžku pravého břehu vltavského. Jižně od tvrze již v prvních dobách byl kostelík sv. Petra a Pavla, jenž od tvrze oddělen byl jen hradebním příkopem. Dvůr a ostatní osada rozložily se na břehu pod hradem a za kostelem.

dnešní zřícenina hradu Chvatěruby

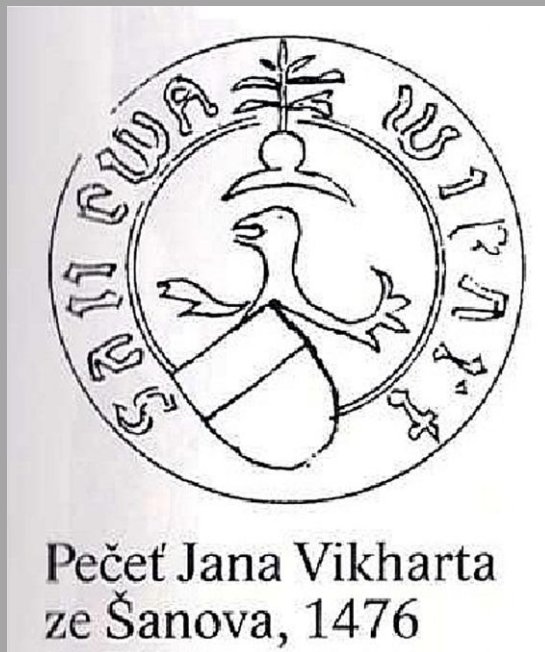

Kolín

V historickém popisu dějin města Kolína se píše (A. Sedláček), že v r. 1442 byl hejtmanem **Zdeněk ze Šanova**. Dále se zde píše : „ král Matyáš r. 1502 zastavil Kolín zámek i město Mikuláši Trčkovi mladšímu z Lípy, kterýž sem na místo Jana Zapského, dosavadního hejtmana, nového **hejtmana Zdeňka ze Šanova** dosadil ... „

Větev Šanovců -Vikhartů

Vikhartové ze Šanova oblíbili si příjmení po křestním jménu předků. Z dochovaných písemností se čte, že šlo o několik osob, z nich dvě byly pro tuto větev nejvýznamnější a později se začali nazývat také **Šanovci** :

Vikhart Šanovec

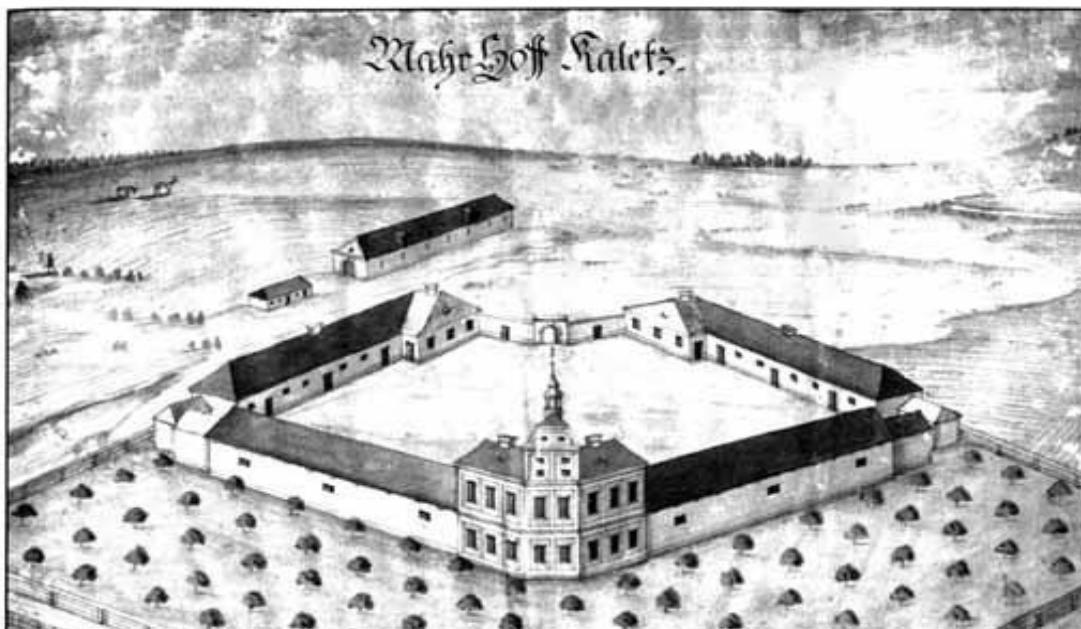
byl do r. 1451 ve službách knížete Saského a jeho rod postupně se usadil na Kalci, Běleči, Skuhrově, Smolotelech, Nížboru a dalších usedlostech v Čechách.

Jan Šanovec

ten byl osedlý od r. 1454 na Plzeňsku, držel Jeřeň, Skupeč, Hořetice u Kadaně a další usedlosti v Čechách.

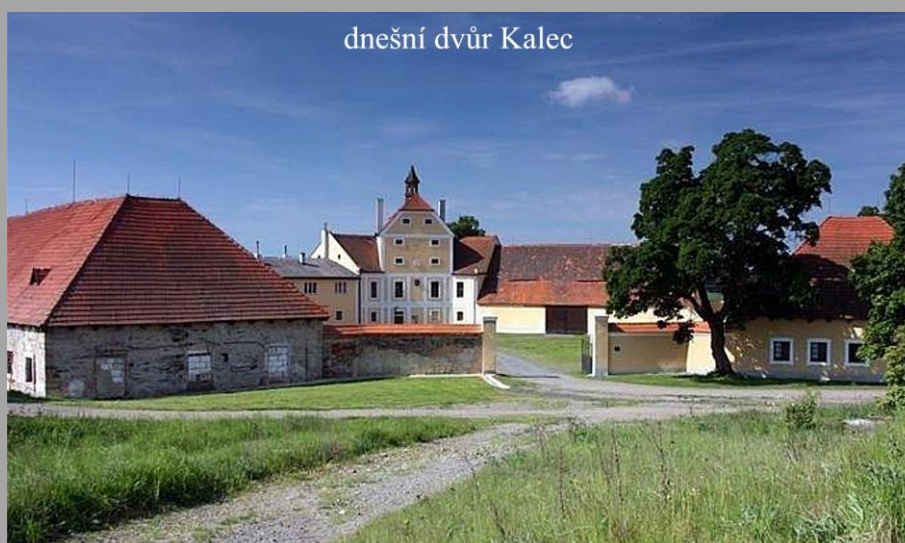
Kalec

barokní hospodářský dvůr u Rabštejna n. Střelou

Dvůr Kalec. Kolorovaná kresba z 18. stol.
Fond muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici.

Ves Kalec byla poprvé připomínána roku 1234, kdy byla v držení bratrů Oldřicha, Bedřicha, Holšťálka a Menharta z Kalce. Kalec byl ve 14. století v držení drobných feudálů, někdy byl i rozdělen, mezi majiteli byl v roce 1346 uváděn i plavský klášter, na počátku 15. století patřil krátce Janovi z Rabštejna. Za husitských válek získali Kalec **vladykové ze Šanova**. Od r. 1449 seděli na tvrzi **Vikhart a Jan**, bratři ze Šanova.

dnešní dvůr Kalec

rod - Vikharta Šanovce

Z potomků jeho se později připomínají r. 1505 **Jetřich Vykhart** a r. 1524 **Jiřík**. Od r. 1480 seděli na Kalči postupně **Vikhart**, r. 1535–58 **Viktorin**, (r. 1543 je poprvé připomínána tvrz písemně, když ji **Viktorin Šanovec** nechává vložit do obnovených zemských desek), r. 1571 **Samuel** a pak **Jáchym**, který † 1599. Po **Jáchymovi** zůstala nezletilá dcera **Barbora**.

Svatbou s **Barborou Šanovcovou** získal Kalec Adam Ferdinand Údrčský z Údrče Za třicetileté války byl Kalec roku 1639 vyplněn husary, k roku 1641 se rolníci trápili se Švédy. Po válce bylo ve vsi jen 8 usedlostí.

Bratr **Viktorina Šanovce** - **Šimon Šanovec** z Kalče odešel a zakoupil r. 1535 Běleč, r. 1538 Skuhrov a r. 1543 pak Somolotely. Ty vlastnili od r. 1564 jeho synové **Zdeněk**, **Šebastián** a **Adam** († 1581). Adam měl syny **Šimona** a **Jindřicha Kuhdráta**, kteří zavrhlí jméno Vikhart a psali se Šanovci. **Jindřich** opatroval bratra **Šimona**, který byl na rozumu nedostačtý a v r. 1602 koupil Nižburk (Nižbor). **Jindřicha** s manželkou Lidmilou Voděradskou z Hrušova neměl potomků. Po **Šebastiánovi** zůstala vdova Zuzana Řepická ze Sudoměře, která r. 1605 Smolotely prodala a za to koupila r. 1608 Hradištko n. Vltavou. To pak zdědila dcera její Kateřina, vdaná Vratislavová z Mirotic, která Hradištko prodala r. 1612 Adamovi Hoslaurovi z Hoslau. Poslední toho rodu byla Dorota, která r. 1645 dům v Mirotici prodala.

*V Česko-moravské kronice se píše : „ Stoupenci Jednoty bratrské v stavu panském a rytířském r. 1575 – **Samuel Vikhart ze Šanova**“ (za panování Maximiliana)*

rod - Jana Šanovce

bratr Vikhartra odešel z Kalče na tvrz Jetřeň a založil zde rod. Jeho syn **Jiřík** pak koupil v r.1510 Skupeč a měl syny **Jana II**, **Aleše** a **Jetřicha** († 1603)

Jan II († 1558) měl syny **Jana Bedřicha**, **Petra Pavla** a **Davida** († 1600). Všichni zemřeli bez mužských dědiců.

Aleš († 1585) měl syny **Bedřicha**, **Adama**, **Jana**, **Jáchyma** a **Jiříka** – ti prodali r. 1585 Jeřeň. **Jiřík** zakoupil v Panošim Újezdě r. 1569 grunt Zikmunda Engelthalera, měl manželku Anežku z Tamfeldu a žil do r. 1614. **Jan** držel Hořenice a † po r. 1605. Hořetice pak drželi **Kryštof** a **Jáchym**, bratři či synové **Janovi** a prodali je r. 1612. **Jáchym** pak žil v Kralupech.

Běleč

První písemná zpráva pochází z roku 1352. Ves Běleč vznikla při dávné lovcí stezce z Prahy na hrad Křivoklát. První písemné zmínky pocházejí už z jedenáctého století a praví se v nich, že Běleč patřila ke zboží Křivoklátskému, tedy českým panovníkům a že ve vsi bylo nejprve šest lidí osedlých (původních osadníků), z nichž pět drželo po jednom láně dědin o šedesáti strýších a šestý byl zeman, který žil na poplužním dvoře s dvěma láný. Protože tehdy ještě lidé nestavěli tvrže, žili zemané a vladykové na dvorech opevněných neboli otýněných plaňkami či dokonce zcela otevřených. V Bělči byli mezi vladyky i osoby stavu rytířského a měšťané pražští. **V r. 1535 koupil Běleč Šimon Šanovec z rodu Vikhartů.**

Skuhrov

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1316. **V r. 1535 koupil Skuhrov Šimon Šanovec z rodu Vikhartů.**

Zámek Smolotely (u Příbrami)

A první zmínka o zdejší tvrzi pochází právě z tohoto roku, kdy ji Zikmund Předboř z Radešína prodává i se vsí Janu Šicovi z Drahenic. Z dalších majitelů můžeme jmenovat např. Jindřicha z Jetřichovic, **Šimona Šanovského ze Šanova / 1544 / a jeho vnuka Šebestiána, který roku 1585 dosáhl dědičného práva na zdejší statek**. V roce 1605 kupují Smolotely od **Zuzany Šanovcové ze Sudoměře, manželky Šebastianovy** Chánovští z Dlouhé Vsi, jmenovitě bratři Kryštof a Jindřich. Roku 1719 – 1722 nechává vystavět na nedalekém vrchu Maková poutní kostel a v tomto období také dochází k přeměně staré gotické tvrze na barokní zámek o kterém první zmínka pochází z roku 1732.

První zpráva o rybníku pochází ze 17. května 1585, kdy česká dvorská komora jménem císaře Rudolfa II. napomínala držitele rytířského manství karlštejského ve **Smolotelích Šebestiána Šanovce ze Šanova**, aby upustil od nedovoleného vodního pytláctví „ v potocích našich líšnických“, tj. v potocích, ve kterých rybolov byl vyhrazen panovníkovi. **Šanovcovi** kladeno za vinu i to, „že by rybník v nově slove V posedlinách pod Hřívčí, kdež rozpor a grunty jest dělati a tím rybníkem nemálo o gruntův našich obkročenosti měl, i pokudž by tak bylo nemohli bychom nad tím řádného zalíbení míti“. **Šanovec** se měl za oba počiny náležitě ospravedlniti.

V popisu hradu Karlštejna se píše : „ten čas jest tu mnoho starožitného náradí, také 6 malých skříní, které mívali manové ve svých světnicích v purkrabském domě, byly na nich znaky malované a některé lze ještě přečísti : ... Fridrich Maš'ovský z Kolovrat, **Šebestián Šanovec ze Šanova na Smolotelích** – *ten měl ve znaku červený klobouk s 5ti červenými péry*, Václav a Mikuláš Vratislavové z Mitrovic

Z tohoto popisu vyplývá, že **Šebestián Šanovec** patřil za císaře Rudolfa II na Karlštejně k rytířskému stavu a měl zde i svoji světnici v purkrabském domě.

Zámek Nižbor (Nižburk)

Již roku 1510 je ale novým majitelem Jan Otta z Losu. Otta nechal pod hradem zřídit železnou huť a jeho syn Jan nechává roku 1538 výrazně posílit obranu hradu. Roku 1601 se zde mění majitel, kterým se stává **Jindřich Konrád Šanovec ze Šanova**. Konrád byl císařským komorníkem a hejtmanem Pražského hradu za Rudolfa II. Konrád Nižbor přestavěl, tentokrát v renesančním slohu. Přestavbou se ovšem tak zadlužil, že již roku 1613 je Nižbor prostřednictvím soudu prodán Fridrichovi Míčanovi z Klinštejna - jedna z větví Ronoviců.

V Česko-moravské kronice se píše : „ z rána dne 11. března 1611 vniklo vojsko stavovské přes Karlův most na Malou stranu. Ještě dopoledne přirazilo do Prahy vojsko zasláné Čechům na pomoc od krále Matyáše a táhli před hradní bránu. V čele stál Matiaš z Thurnu. V hradě samém byla jen hrstka stavovského vojska, která slíbila poslušnost Rudolfovi. Thurn vyzval důrazně **hejtmana hradu Pražského, Jindřicha Šanovce**, aby bránu otevřel; a když týž odpověděl, že věc oznámí císaři a nejvyšším úředníkům, hrozil Thurn, že dá bránu mocí otevřít. Rudolf nakonec svolil k tomu, aby do hradu byla vpuštěna deputace, která by mu přednesla požadavky stavů.

V Pamětech Mikuláše Dačického z Heslova se píše:

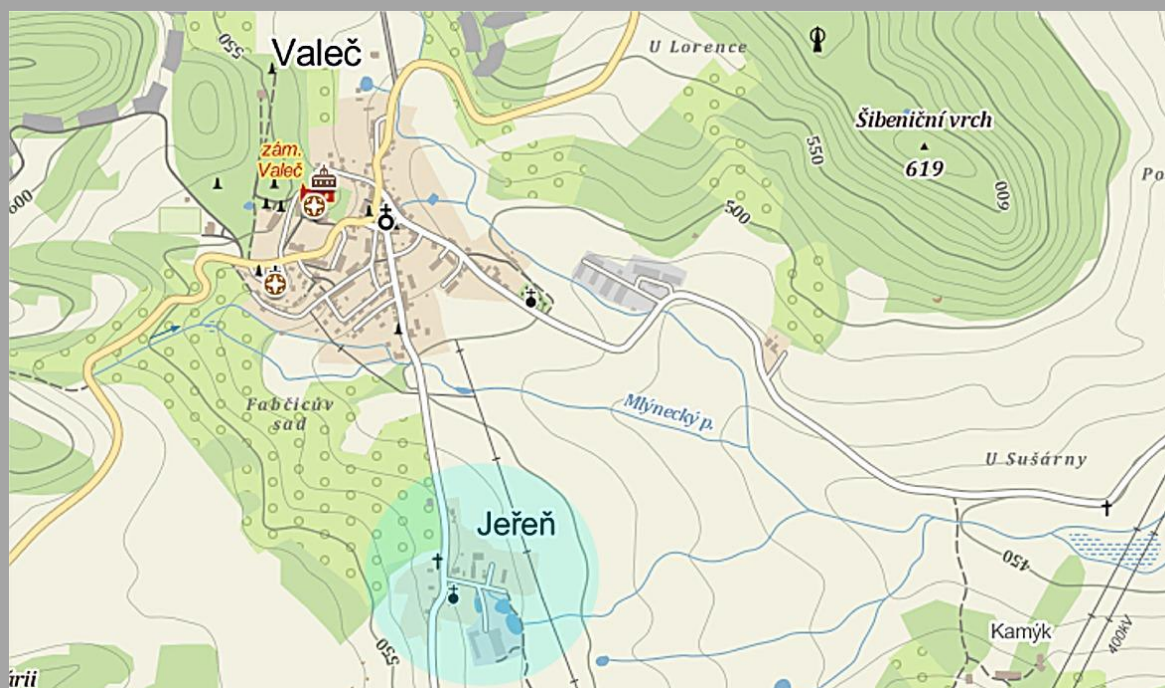
anno 1614

V Praze umřel pan **Jindřich Kunrát Šanovec z Šanova**, jenž předtím byl hejtmanem hradu Pražského, zůstává v podagrítské nemoci; zanechal po sobě vdovství paní Lidmily, rozené Voděradské z Hrušova, manželky své, s níž žádných dětí nesplodil. Pan Vilém z Vřesovic, jsa nejvyšším mincmejistrem království Českého, pojal k manželství paní **Lidmilu z Hrušova**, nadepsanou vdovu pozůstalou po příje jmenovaném panu **Jindřichovi Kunrádovi Šanovcovi**.

ves Jeřeň (u Valče)

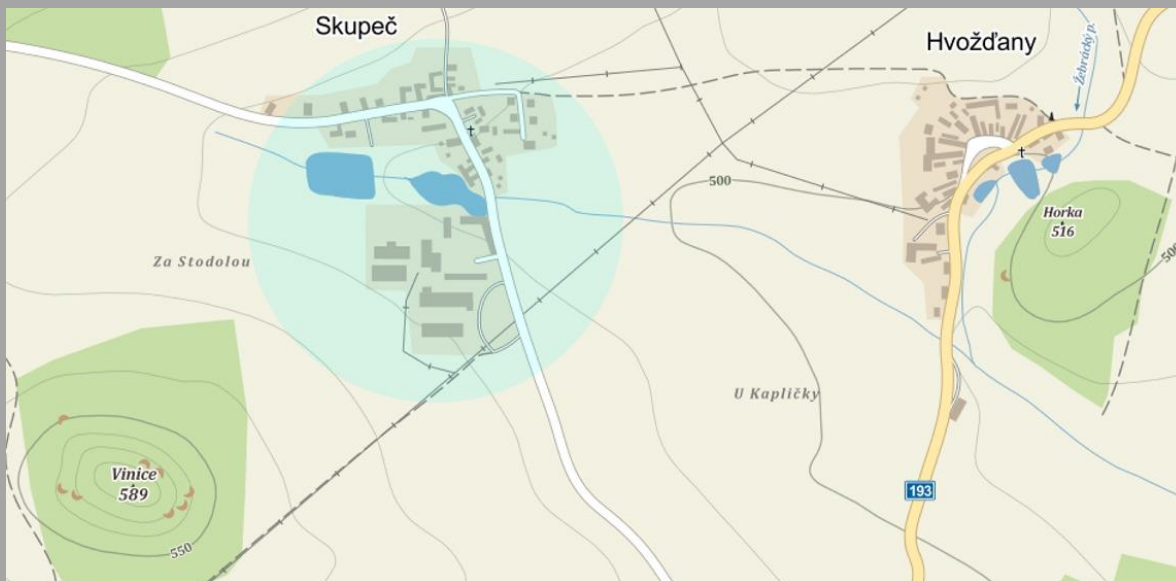
Jeřeň jest starožitná ves, z níž pocházeli 1280 – 1281 Kunrát purkrabí Třebovský a 1289 – 1291 Oldřich. Na tvrzi zdejší seděli pak Evan z Jeřně z rodu vladyk z Nečtin (1321-1354) a pal synové jeho Jan – arcijáhen † 1395, Heřman r. 1379, ten se stal držitelem hradu Bubna. Roku 1476 patřila **Janovi Vikhartovi z Šanova**. Potomci jeho **Jan, Vikhart a Jetřich** vložili si Jeřeň v obnovené desky zemské a **Aleš**, jemuž se za díl dostala, držel ji ještě v r. 1558. Po něm následoval **Vikhart** r. 1575, jenž † 1585. Zůstalo po něm pět synů, kteří Jeřeň prodali Janovi Valdemarovi z Lobkovic. Ten prodal pak tvrz, dvůr a ves Jeřeň k Valči před r. 1585.

(A. Sedláček)

ves Skupeč (u Bezdrůžic)

Ve vsi Skupeč stávala tvrz za dávných dob. Odtud se psali r. 1364 Sulík a r. 1379 Jitřich. Roku 1404 a 1412 jej držel Jaroslav z Nešova. Potomek jeho Jan připomíná se jako držitel zdejší tvrze v l. 1446 – 66. V r. 1502 držel ji Mikuláš z Slatiny a prodal ji před r. 1510 **Jiříkovi Vikhartovi ze Šanova**, který ještě v r. 1538 zde žil a † 1545. Ren měl tři syny, z nichž **Jan** nejstarší Skupeč ujal. Ten † 1568 a zůstalo po něm několik synů. Z nich zůstali tu naposled **Petr Pavel a David**. Ti pak prodali r. 1589 Skupeč své sestře **Anně Myškové ze Šanova**. Ta se vdala podruhé za Jakuba Podmokelského z Prostiboře a jemu r. 1608 všečen svůj statek darovala.

Hořenice - tvrz u Kadaně

Po husitských válkách, od poloviny patnáctého století, patřily Hořenice kadaňským měšťanům. V roce 1468 ji tehdejší purkmistr města Kadaně, Zikmund Leymer, koupil od Alžběty Krestové a jejích synů Hanse, Asmanna a Matyáše. Roku 1487 zastavil Leymer Hořenice na čtyři roky správcům sirotčího jmění po Hansi Schrauzerovi jako ručení za půjčku šedesáti kop grošů.

Po Leymerově smrti prodali v roce 1496 jeho manželka a synové Hořenice dalšímu kadaňskému měšťanovi Kašparu Glenerovi. V rodině Glenerů pak Hořenice zůstaly až do poloviny šestnáctého století. Ve druhé polovině šestnáctého století se majetkové poměry v Hořenicích zkomplikovaly. Několik domů zde získali Strojeticí ze Strojetic, starobylý vladycký rod ze Žatecka. **Další díl Hořenic včetně panského dvora vlastnil od roku 1589**

Jan Šanovec ze Šanova, rovněž příslušník staré české rytířské rodiny, která svůj predikát získala podle vsi Šanov u Rakovníka. Když po roce 1605 Jan Šanovec zemřel, přešly Hořenice na bratry Kryštofa a Jáchyma Šanovce - patrně jeho syny.

Tvrz v Hořenicích byla postavena patrně právě v době, kdy je drželi Šanovcové. Písemně je doložena až v letech 1628 až 1629. Tehdy již patřily Hořenice k panství Poláky a zmínku o hořenické tvrzi obsahuje kupní smlouva, ve které prodává evangelík Zdeslav ze Štampachu před svým odchodem z Čech polácké panství Jindřichu Šlikovi z Holíče.

tvrz Hořenice

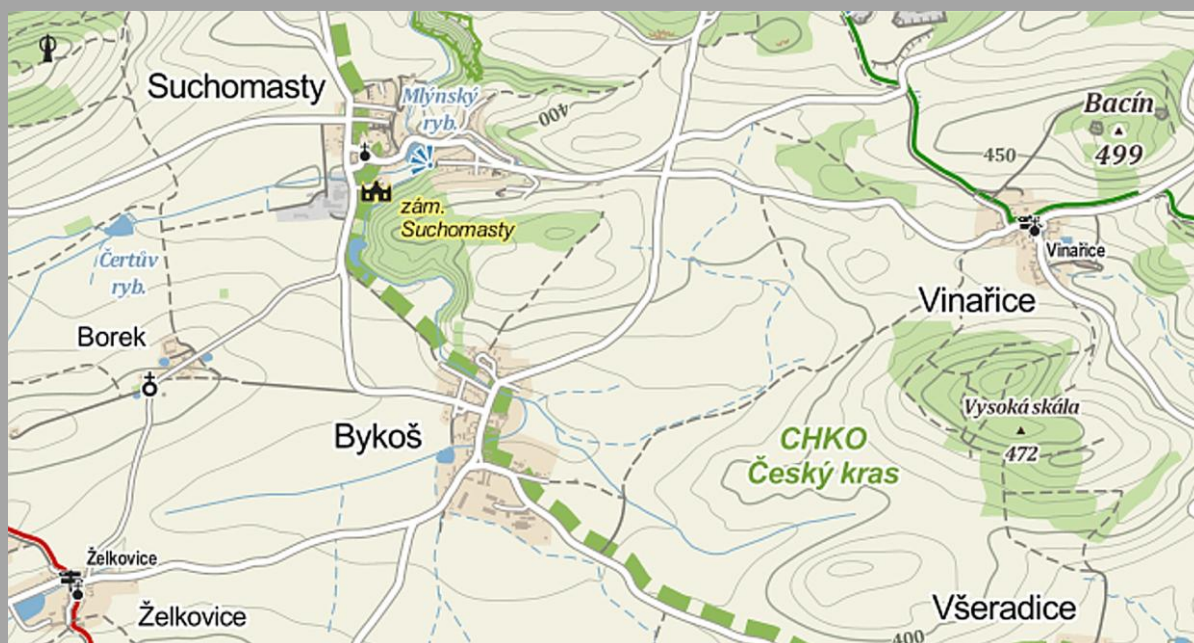
Hostěnice nad Ohří – u Brozan

Vilém z Valdeka a z Hostěnic zemřel v roce 1475 nebo nedlouho před tím jako poslední mužský člen této rodové větve a zanechal **vdovu Kateřinu ze Šanova**. Jeho zboží ves Řepnice a dvůr v Hostěnicích byly 14. října 1475 v Litoměřicích provolány královskou odúmrťí. Téhož dne si za své věrné služby vyprosil zboží od krále **Jindřich ze Šanova**, bratr vdovy po Vilémovi. **Jindřich** získal od setry **Kateřiny** i věno 100 kop gr., jež měla na zboží zapsáno. Pro **Jindřicha Šanovce** byla větší práce s Eliškou z Valdeka a jejím zástupníkem Janem Ilburkem. 21. června 1476 projednával záležitost komorní soud, ale rozhodli se věc přeložit k dvorskému soudu. Tam byla věc projednávána 15. července téhož roku a **Jindřich** předvedl svědka Jana Prase z Kopecze, který dosvědčil, že Eliška byla při svém sňatku odbyta. Pře se ještě táhla několik let, až se strany dohodly. Jan Ilburk z Vřesovic a Doubravské hory 25. dubna 1480 postoupil **Jindřichovi Šanovcovi** své nároky a vložil mu do zemských desk zápis 500 kop gr pojištěných na řečeném zboží. **Jindřich** tak mohl být 4. května 1480 komorníkem dvorského soudu uveden v držení statku po Vilémovi z Valdeka. Tvořily jej svobodný dvůr v Hostěnicích se dvěma pustými podsedky, lukami, pastvinami, vinicí, sadem řečeným Ostrov, s polovicí řeky a rybářem jménem Vác, dvory kmecí v Řepnici a v Záhořanech. Statek byl odhadán na pouhých 50 kop gr., neboť byly odečteny částky 100 kop gr. věna **vdovy Kateřiny z Šanova** a 500 kop gr. práva, jež tu měl od Elišky z Valdeka Jan Ilburk a které již Jindřich dříve získal.

Bykoš u Suchomast

ves v Čechách, hejtm. Hořovice, okr. Beroun, býv. panství Suchomasty, fara Borek, po.ta Beroun; 66 d., 466 obyv. (1880). Česta Vojslavův r. 1172 daroval dvůr v B-i kapli sv. Václava v kostele pražském a jiný dvůr přidal k tomu r. 1229 král Václav mladý. Císař Sigmund ten díl vsi r. 1436 zapsal Vratislavu z Mitrovic na Skřípli, v jehož rodě to zůstávalo do konce XVI. stol., kdy postoupeno bylo Karlům ze Svárova k Suchomastům. Ostatek vsi držela kapitula vyšehradská již r. 1278, ale za války husitské to přišlo v majetek Martina Valkouna z Litohlav, po r. 1457 to držel Jan Štětina z Choltic, r. 1461 Jan Prčice z Vinařec, potom vladyky z Chrastu, po nichž r. 1563 dědili **Adam a Šebestian Šanovci ze Šanova**, kteří asi r. 1590 ten díl B-e prodali Karlům ze Svárova k Suchomastům.

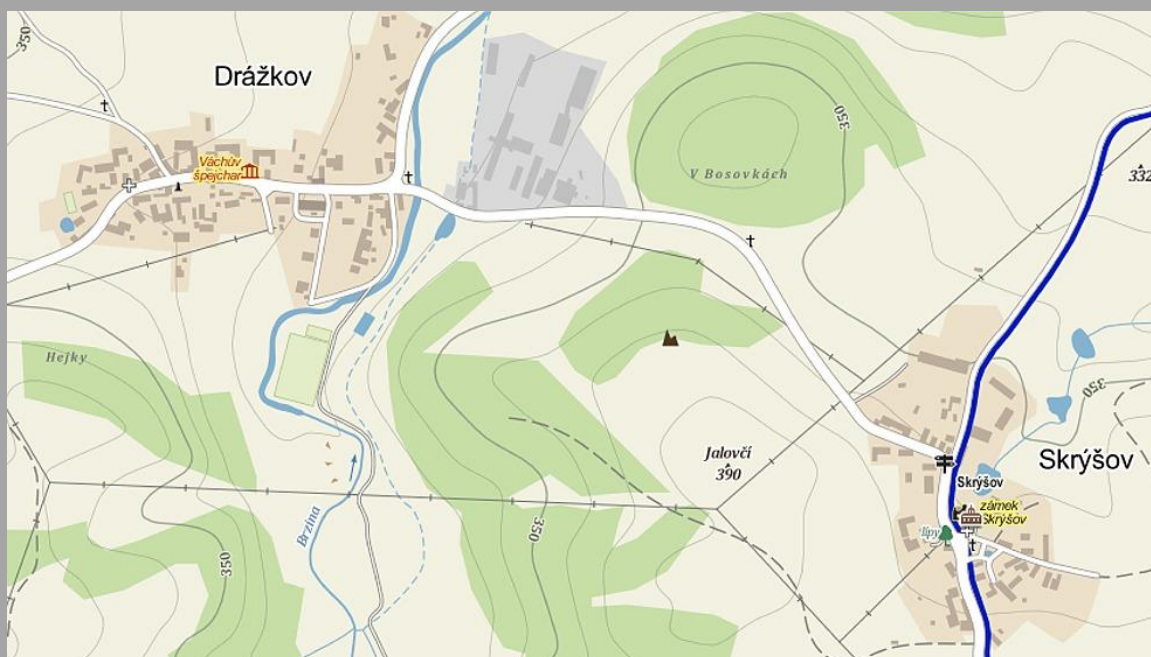
Zámek Suchomasty

Drážkov u Skřýšova

Z historických dokladů je zřejmé, že Drážkov patřil v 15. století rytíři Stiborovi, řečenému Švábovi z Beztuhova. Ten dal Drážkov v roce 1454 do zástavy Prokopovi ze Soběšína.

V roce 1680 řádil téměř v celých Čechách mor a Drážkov tehdy skoro vymřel. Tehdejší majitel skřýšovského statku, **rytíř Šanovec ze Šanova**, ves znovu osídlil. Na opuštěné statky přestěhoval 8 sedláků z Jedle. Dvůr Jedle býval rytířským statkem, při něm stávala ve 14. století tvrz, obehnaná příkopy a valy. Na tvrzi hospodařil v 1. polovině 14. století rytíř Hynek z Jedle. V neznámé době se Jedle dostala ke Skřýšovu a přestala být samostatným statkem. Zaniklou ves Jedli dnes připomínají staré názvy tří rybníků Berka, Krajský a Holub a louky „Pod Holubem“ po statcích sedláků Berky, Krajského a Holuba.

Hradištko na soutoku Vltavy a Sázavy

Hradištko, t. Hradiště nad Sázavou, bývalá tvrz, odedávna náleželo benediktinskému klášteru na Ostrově u Davle. Roku 1565 patřilo rodu Slepotických ze Sulic, od nichž ho koupila r. 1609 **Zuzana Šanovcová** ze Sudoměře, (manželka **Šebastiána Šanovce**, který byl rytmistrem v jízním pluku hraběte Šlika a padl r. 1594 v bitvě s turky u Rábi), za 9500 kop gr. m. Kateřina Vratislavová z Šanova statek, řečený tvrz Hradiště, při té tvrzi dvůr poplužní, ovčín, chmelnice v městečku Štěchovicích s pivovarem s pánví, tudíž i ves Hradiště celou, s krčmou výsadní s přívozem, vsi Pikovice, Třebenice, Měchenice s krčmou výsadní s řekami jak jest též statek **Zuzana Šanovcová** Řepická ze Sudoměře koupila a v r. 1612 v úterý po sv. Vítu dceři **Kateřině** postoupila a prodala Adamovi Hozlaurovi z Hozlau za 13 000 kop gr. m. V 16. století zde byla postavena renesanční tvrz, která s celým panstvím přešla do majetku strahovského kláštera. Počátkem 18. století byla přebudována na barokní zámek.

Záznamy některých dokumentů o rodu Šanovců ze 16. století

r. 1591

Sněmy české od léta 1526 až po naši dobu.

Šebastián Šanovec - rytmistr v jízdním pluku hraběte Šlika

298. Basil Spiller, písař při vojsku, předkládá arciknížeti Matyášovi výkazy o počtu jezdců a koní v pluku hraběte Šebastiána Šlika, umrtím a nemocemi valně ztenčeném, který polem leží u Rábu, a jehož nejvyšší, hrabě Šlik, a rytmistr Šanovec také zemřeli. Radí arciknížeti, aby při císaři a nejvyšších úřednících zemských přimluvil se za rozpuštění tohoto pluku a za sestavení nového praporu pod velením oblíbeného praporečníka Šlikova Jindřicha Myšky (ze Žlunic), jakožto rytmistra.

V POLNÍM LEŽENÍ U RÁBU. 1594, 13. srpna. — Souč. opis v archivu místodržitelském království Českého. Militare. 1566—1602.

r. 1599

Usnešení sněmu obecního, jenž zahájen byl dne 23. března a ukončen dne

31. t. m. roku 1599 na hradě Pražském

Relatorové stavu rytířského:

Jan Kuneš z Lukovec a v Kníně.

Karel Korka z Korkyně na Suchým dole a Vostrově.

Ctibor Šanovec z Šanova

r. 1594

Seznam lidu jízdného ze všech krajů království Českého a měst Pražských, jenž přehlížen byl 15. září 1594 u Znojma při tažení svém do Uher proti Turku.

Rukopis souč. v archivu knížete z Lobkovic v Roudnici.

Kraj Rakovnický

Stav rytířský :

Samuel Šanovec z Šanova, pacholek jede 1

Kraj Žatecký

Stav rytířský :

Jan Šanovec z Šanova, pacholek jede 1

Heraldika rodu Šanovců

Erb Šanovců

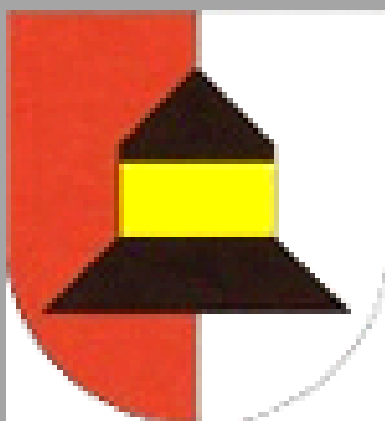

rytíř Šanovec

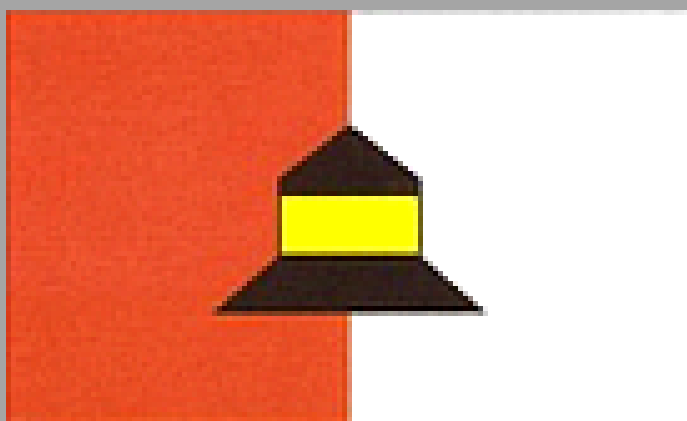

Rod, který se psal Šanovcové ze Šanova měl v různých podobách zlato-černě dělený štít a v klenotu černý klobouk se zlatým pruhem a s pěti pštrosími pery střídavě zlatým a černým. Podoba klobouku je dána pečeti Jana Vikharta z r. 1478, (str. 12), kde je v klenotu tkzv. železný klobouk.

Současný znak a prapor obce Šanov navrhl v r. 1999 heraldik Stanislav Kasík

znak Šanova

prapor Šanova